

Sågverken gasar – men hänger kvaliteten med?

Flera marknader för trävaror har under det senaste året förbättrats och sågverken har svarat med att höja produktions-takten. I den konjunkturstyrda sågverksbranschen har det ofta skapat problem på andra håll – som en torkprocess med lägre krav på kvalitet. Medan vissa sågverk tittar mot nya torkmodeller för att säkra kvaliteten, använder andra ny teknik.

Valutec News har talat med ledande personer inom sågverksbranschen från flera av Europas stora producentländer och bilden som ges är den av en allt mer teknikintresserad bransch med ett allt högre kunskapsinnehåll.

En av dem är Kai Matthies, produktionschef på tyska Ziegler Holz-industrie, som sågar 800 000 m³ virke varje år.

– Jag skulle säga att alla i Tyskland är intresserade av ny teknologi, men betalningsviljan är rätt låg än så länge. Även om fokus på kvalitet ökat är det viktigaste fortfarande hur snabbt du kan torka och investeringskostnaden, särskilt när det gäller produkter som sidobrädor från 18–22 millimeter.

Tydlig kanaltrend

Just Ziegler köpte nyligen sin andra kanaltork från Valutec, som de kommer att använda för att torka sidobrädor som tidigare lämnat sågverket färsksågade. Det gör dem till något av banbrytare i Tyskland, där kanaltorkar fortfarande är relativt ovanliga.

– För oss var det ett ganska enkelt val då vi är mycket nöjda med den kanaltork vi tidigare köpt av Valutec. Det var den bästa logistiska lösningen för oss och belastningen på vår panna är mycket jämnare med kanaltorken, förklarar Kai.

Misawa Homes sågverk i Mikkeli i Finland, som levererar produkter för trähusproduktion på den japanska marknaden, valde kammar-torkar från Valutec då de nyligen investerade i ny torkkapacitet. Men trenden att allt fler väljer kanaltorkar är ändå tydlig, menar produktionschefen Pasi Lähdelähti:

– Jag tror att det i hög grad handlar om kapacitet. Men för oss har det varit oerhört viktigt att behålla vårt starka fokus på kvalitet. Våra kunder kräver en jämn och hög kvalitet och det avgjorde valet till förmån för kammartorkar.

Även i Ryssland ser kanaltorkar ut att vara på väg mot ett genombrott. – Diskussionen handlar om produktionskostnader, säger Viktor Lyjine, som är Valutecs försäljningschef i Ryssland. Det har hjälpt till att öppna marknaden för våra nya modeller av kanaltorkar, som ger en låg produktionskostnad och en hög kvalitet för många dimensioner.

Kunskapsöverföring

Samtidigt är det också en ny typ av maskin för många. Den vill ha en bra chaufför, som Valutecs utvecklingschef Thomas Wamming uttrycker det. Men samtidigt har Valutecs styrsystem Valmatics gjort det enklare än någonsin för många att ta steget över till att använda kanaltorkar.

– Det blir ett annat arbetssätt, men vår erfarenhet är att operatörerna kommer upp snabbt på banan med hjälp av Valmatics. Det, och att den nya generationens kanaltorkar också levererar riktigt hög kvalitet, bidrar till trenden att allt mer torkas i kanaler. Men det handlar också om kunskapen hos operatörerna, och vi vill förstås att de ska få möjlighet att fylla på med kunskap för att kunna hantera de maskinerna på bästa sätt, säger Wamming.

Ett svenskt sågverk som sett möjligheter i att en allt mer teknik-intensiv verksamhet är Moelven Valåsen, där produktionsledare Lennart Karlström startat ett projekt för att ta vara på information från lagerhanteringssystemet Sawinfo.

– Vi mäter fuktkvot, mått och kvalitet i efterhand för att sedan koppla tillbaka till torkningen, förklarar Lennart. Vi tittar också på hur det påverkas av vilken position virket haft i torken. Det ger oss värdefull information när det gäller att justera i våra torkscheman för att nå en ökad kvalitet i slutändan.

Elenergioptimering

En aktuell diskussion både i Sverige och i Finland handlar förstås också om möjligheten att spara elenergi under torkningen.

– Enerpriserna kommer att öka i framtiden så det finns all anledning att hålla koll på utvecklingen, säger Pasi Lähdelähti. Jag tycker att leverantörerna har svarat upp mot detta på ett bra sätt genom att styra fläktarna under torkningen och att förbättra arbetet med värme-återvinning.

LEDARE

Vi tror på långsiktighet

Robert Larsson,
vd Valutec Group

Det har varit ett händelserikt år för oss på Valutec och jag tror säkert att det har varit så hos er på sågverken också. Vi har fått se en efterlängtat återhämtning, både prismässigt och vad gäller efterfrågan, på många marknader under våren och sommaren.

Vi hoppas verkligen att den höga produktionstakt vi nu ser hos många av er behålls på samma nivå under lång tid.

Du som känner oss väl vet att vi tycker om att prata om långsiktiga lösningar. Historiskt har vi ofta sett hur kvalitetsfrågor just kring torkning hamnat i skymundan vid produktions-ökningar, som en följd av ett starkt fokus på kapacitet – många har helt enkelt torkat så snabbt att ökad fuktkvotsspridning och sprickbildning blivit följden.

Även i ett läge där sågverket på kort sikt får avsättning för varorna som produceras är det förstås inte önskvärt att leverera trävaror där det fulla värdet inte tagits tillvara.

Men det handlar inte bara om pris – den som möter varor av hög och jämn kvalitet över tid kommer med högre sannolikhet att börja föredra just det materialet framför andra. Den som inte gör det, väljer andra material i stället.

För att underlätta och säkerställa att rätt torkningsprocess används har vi byggt in intelligens i våra styrsystem. Vi kallar det för ”Expertsystem”. Expertsystemet hjälper operatören att optimera torkningsprocessen automatiskt. Det enda som operatören behöver göra är att tala om råvarans beskaffenhet och önskat slutligt kvalitetsresultat. Resten sköter Expertsystemet genom att använda torksimulatorer och erfarenhetsbaserade modeller som utvecklats under många år. Expertsystemet optimerar processen med hänsyn till kvalitetsutfall, kapacitet och energiförbrukning så att optimal torkkostnad kan åstadkommas, med hänsyn till produktens slutliga användningsområde.

Vår rekommendation är att värna om kvaliteten i processen, även i tider med krav på snabba leveranser. Ett sätt att göra det kan vara att initiera projekt likt det som drivs ute på Moelven Valåsen och som vi berättar om här intill.

För oss som leverantör är det också oerhört inspirerande att få ta del av det starka utvecklingsfokuset som finns ute på sågverken. Som experter inom virkestorkningen finns vi naturligtvis där om ni har frågor eller vill pröva nya idéer hos oss.

För vi har ju samma slutmål – att användningen av trä ska öka.

Robert Larsson, vd